

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

In Festo Commemorationis Omnivm Fidelivm Defvntorum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56262)

nostris benignas aures accommodate. Nolite vero imitari ingrati illum Pharaonis pincernam, qui ergastulo solutus & à Rege suo in pristinum dignitatis locum sublimitatus, captiuus Ioseph oblitus est, qui eidem tamen cum illo carceri inclusus fuerat. Vos autem Sancti gloriosi, qui nostri olim in pœnis & afflictionibus socij exististis, qui eodem, quo nos modo, carcere clausi fuistis, hanc ingratitudinem & inhumanitatem nolite imitari. O ter beati Sancti, qui felici Zephyro afflato optatum in terra viventium portum intrastis, nostri quæso nolite obliuisci, qui in procelloso hocce mari plurimis obnoxij casibus adhuc fluctuamus, quiq; ad eundem portum aspiramus; cursum nostrum dirigite, vt peritissimi nauæ in tempestatibus nobis affulgete, & exoptatæ cynosuræ lumen nauigantibus præbete, & lucidissimæ lampades, felices viatores, qui post tot consecra itinera in patriam tandem peruenistis; cum nos miserè hic etiamnum peregrinemur, licet interea dum in terra hac exilijs versamur, ad perpetuè hoc quietis domicilium aspiremus; conducite nos, dirigite iter nostrum, vias nos edocete, per quas ambulantes peregrinationem nostram peragamus. Sed ô Sancti felicissimi, iterum nostri mementore, pro nobis intercedite; & quoniam animæ in Purgatorio adhuc detinentur, & oculos suos in vos & nos etiam conijciunt, vestraque suffragia, & simul nostra efflagitant, nostra vestris vota coniungimus, proque ijs vnanimi oratione, vestra gloriæ valedicentes, dicimus, *Requiescant*

in pace.

✠(o)✠

✠

IN FESTO COMMEMORATIONIS OMNIUM.

FIDELIUM DEFUNCTORUM.

Partitio.

1. De mortis memoria.
2. Quam illa sit utilis.
3. De cura pro mortuis.
4. Varia gentium Sarrarum in mortuos curam.

Requiem eternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.

FIGVRA.

Felix ille Princeps David, qui ex humili o- 2. Reg. 1.
 uium pastore ad scepra Iudææ euectus est, audito fortissimos Israel vna cum Saule & Ionatha in montibus Gelboe occubuisse, lachrymabundus ac suspirans suos omnes ad ieiunia, suspiria, & lamenta inuitabat, singultuq; verba interrumpere huiusmodi lesso defunctorum miserias deplorabat: *Considera Israel pro his, qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati: Incliti, Israel, super montes tuos interfecti sunt: quomodo ceciderunt fortes? Quomodo ceciderunt fortes in pralio? Ionathas in excelsis tuis occisus est? Quomodo ceciderunt robusti, & perierunt arma bellica? Ipsum mihi hodierna die facere videor. Audiens enim, acerbis omnes Pontifices, Reges, Principes, tot viros illustres & nobiles, qui in mundo vtrquam vixere, fato occubuisse, plorans & ingemiscens, fideles omnes ad plorandum, ieiunandum, & orandum inuito, omniumque auribus voce intensa exclamo: Considerate obsecro Christiani pro his, qui ferali mortis iaculo lauciati in cœmeterijs vestris sepulti requiescunt. Respiciete tot nobilitatis insignibus illustres, diuitijs affluentes, doctrina & scientia celebres, qui in tumulis modo iacentes in putredinem & vermes conuersi sunt. Intuemini, quot Monarchæ potentissimi, quot mulieres speciosissimæ, quot nymphæ, quot Helenæ, quot*

quot Lucretia in pulueres & sordes redacta, in sepulchris vermes, bufones, & vipers agnunt? Horum mecum casum deplorate, ieiunia pro animabus eorum vobis indicite, preces pro ijs ad Deum fundite, sacrificia offerri curate, vestrisque suffragijs eisdem succurrite, atque hac potissimum die, qui omnium fidelium defunctorum exequijs obsequijsque ab Ecclesia destinatus est: die, quo commune pro omnibus mortuis funus indicitur, quo templorum parietes lugubrem amictum praefereunt, campana tristem sonum edunt, & quo ipse funebrem pro iisdem orationem facturus huc ascendi. Paraclerus Spiritus sua nobis gratia, ac Deipara Virgo suis apud filium precibus adesse dignentur, quam Angelica proinde salutatione compellemus:

AVE MARIA.

I.
Eccles. 14.

Salomon ille Regum & mortalium omnium sapientissimus, cum probe teneret, quantum homini mortis memoria utilitatis afferret, quamque ei ad salutem necessaria foret, omnibus omnino hominibus ait: *Memor esto, quoniam mors non tardat, & testamentum inferorum, quoniam monstratum est tibi*, quasi dixisset: Noli perpetuam tibi vitam polliceri o homo, aut annos spondere Nestoreos, sed mortis tuae nunquam non memor viue, & cogita iam a fascibus eius fores tuas pullari, ac proinde dispone domui tuae, testamentum conde, deque sepulchro tuo quid fieri velis constitue. In horum verborum sensu Iansenij interpretationem sequor, qui pro ea qua praeditus fuit literarum sacrarum cognitione per verbum *Inferorum sepulchrum* dixit significari, ita ut sensus sit: Memento quicumque demum sis o homo, & quocumque in loco degas, mortem tibi nocte dieque insidiare, astate, citatoque gressu te insequi, ut te semel comprehendat.

Apoc. 6.

Egregium nobis in hanc rem emblemata in Apocalypsi sua suppeditat Ioannes, quo loco vidisse se testatur equum pallidum, & equitem eidem insidentem, cui nomen mors, cui super quatuor terrae partes & orbis car-

dines potestas data erat, omnia ut vindice gladio interimeret, & ipsas quin etiam bestias necaret. Mortem scilicet equo vehementem vidit, ut eius celeritatem, quamque citatis eadem gressibus ad humanum effundendum sanguinem, diuina iussa implenda, vitamque hominibus eripiendam feratur, exprimeret.

In ipso quidem rerum creationis primordio mors non nisi pedibus incedebat, ac quodammodo claudicans in longum mortalibus tempus vitam prorogabat, dudumque morabatur, antequam in noxios animaduerteter. Nongentos enim ac triginta Annos ad poenitentiam annos concessit. Nongentis quinquaginta, ac multo etiam post diluuium ipsum tempore persecuta est, nongentis & vndeseptuaginta noxam cucurrit annis, antequam Mathusalem comprehenderet. Atiam insidet equo, atque ita ad cursum edocla est, nihil ut eadem sit celerius, nosque statim, interdum post annum, nonnunquam post decem, viginti, triginta, comprehendat, ac longissimum, quo eam fugere possimus, tempus octoginta, ad summum centum sint anni: quibus euolutis tandem inuitis etiam manus iniicit, atque ad supplicium rapit etiam reluctantes. Vnde bene ac vere dixit olim Sapiens, *Memor esto, quoniam mors non tardat.*

Babylonijs, ut mortis celeritatem & instantiam ad oculum exprimerent, mos erat, Alexander ipsa qua Rex eorum inaugurabatur die, qua tuor regio throno auiculas appendere, qua Babylonio continua alarum agitatione ac volatu ante Regis triumphantis ac gloria tumentis oculos expirarent. Hoc illi Regem facto edocere volebant, vitam hanc nostram fragilem ac nimis eheu! fugacem esse, eamque ad instar auis per aera celerrime praeteruolantis pertransire, & mortem eidem perpetuo insidiari, ac de loco in locum assidue insequi, ut pote qua & regibus, aut orbis Imperatoribus parcere nesciat. De huius porro veritate historiae usque adeo mihi non constat, & quavis Alexander ab Alexandro eandem literis consignarit, dubito tamen, num ille sua eam auctoritate valeat astruere. Sed hoc scio de Ecclesia Romanae esse consuetudine, in Pontificis coronatione, in so-

leni

lenni Principis eius, id est, summi Pontificis inauguratione, vt mortis memoriam vitæque fragilitatem in mentem ei reuocaret, Spiritus sancti vt credendum est instinctu, stuppam accendere, & hæc ei verba reperere: *Pater sancte sic transit gloria mundi: quasi diceretur; Noli sanctissime Pater, noli inordinate erga hanc vitam affici, mortem semper ob oculos habe, & cogita mundi huius gloriam instar stuppæ in momento transire, & similitudinem fumi in auras euanescere.*

Mach. 15.
Cum Ionathas Mathathie filius dolo Tryphonis circumuentus interfectus esset, Simon frater eius, qui in illius locum dux constitutus erat, corpus eius in patrum suorum sepulchrum, quod in ciuitate Modin visebatur, intulit, vtque nomen eius æternum foret, & famam ad posteros transferret, superbum illi ac magnificentum monumentum erigi iussit, septem pyramidibus innixum, quibus ingentes columnas circumposuit, columnis vero arma & gentilitiæ nobilitatis addidit insignia, armis autem naues sculptas adiuuauit, quæ ab ijs, qui mare nauigarent, conspicerentur: quæ omnia magno artificio singularique elegantia perfecit. Cur porro naues huic monumento appositæ, vt æterno hoc opere posteritatem commonefaceret, vitam hominis hoc in mundo similem esse cursui nautis medio in mari nauigantis, atque omnes illos, qui tantam sibi in hoc mundo gloriam pepererunt, & tam celebre nomen ad posteros transmisere, eadẽ omnia celeritate mare hoc percurrisse. Huc visus est alluisse Iob, eum diceret, *transferunt quasi naues, neq. n. tanta celeritate naues ab aquilonibus & flantibus Austris agitate feruntur, quam fugiant improborum dies in hoc mundo, quorum vita instar fumi euauit.*

Palm. 101.
Regiam hanc cogitationem menti semper insculptam gerebat regius vates, & nunquam non ingemiscebat dicens, *Defecerunt sicut fumus dies mei.* Filius & successor eius Salomon idem pene semper animo voluebat, atque impios apud inferos hanc vitæ breuitatem semper deplorare, atque his querimonijs vti: *Quoniam spes impij tanquam*

Bessai tom. 3. De Sanctis.

fumus, qui à vento diffusus est, & tanquam memoria hospitis vnus d. ei prateruentis, cuius memoria, quam primum vt diuersorio egressus est, euanescit.

Apposite sane. Videmus namque quotidie Mundus diquantum hospites viatoribus hospitium in- uersorio trantibus honorem exhibeat, quam dili- comparat- genter eis omnia necessaria subministrant, eus. & quam sedulo illis obsequantur, interea dũ apud eos diuertunt, sed statim vt profectio- nem illi adornare incipiunt, & expensarum rationes subducuntur, quam care omnia æstimant, quam exacte singula computant? mox vero vt domo egressi sunt, nulla amplius apud eos horum viget memoria: adeo vt multum se illis honoris exhibuisse existiment, si vel affixa parieti exteriori tabella eorum memoriam conferuent, hac addita epigraphe, Tali mensis die atque tali anno ille hic nobilis, ille Princeps diuertit, tali die talis hoc hospitio Dux exceptus est. Mundus hic, Auditores, verissimum diuersorium est, qui nos, interea dum hic peregrinamur, in introitu & exordio humaniter admodum habet, & dum vitæ moras in eo trahere oportet, magna voluptate perfundit: sed in vitæ exitu tyrannum se illis exhibet, nudos & vdos in sepulchrum velut in pistrinum compingens, adeo vt postquam semel pedẽ hinc eos extulisse cõtigerit, maiorem eorum memoriam non habeat, quam si vnica tantum hora apud eum diuertissent: vt magnũ quid se fecisse arbitretur, si aliquod interdum eorum monumentum templorum columnis affixum videatur, & sane ipsa Epitaphia, bases, obelisci, pyramides, quæ in sublimi erectæ superbiunt aliud nihil sunt, quam inscriptiones funebres, & tituli hospitiorum, vt ex ijs transeuntes colligere possint, talem hic Præsidentem, talem Episcopum, talem Principem hospitio exceptum esse. Dicite ergo, nõ iure meritoque dixerit Sapiens, *Memor esto, Eccles. 14. quod mors non ardet.*

Ingenij ac doctrinæ Princeps Plato dicere Platonis a- solebat, prudentes ac sapientes sibi scho- pophthe- lam quamdam constituere, in qua aliud gma. præter vitæ breuitatem, & mortis celerita- tem non doceretur; eiusque meditationem veræ, ac germanæ quoddam Philosophiæ

genus esse; stolidos vero ac fatuos academi-
am obliuionis, quod nunquam mortis ac
nouissimorum recordarentur, semperque
de vita proroganda cogitent. Est enim ve-
ro verius, probos, ac virtutem colentes vi-
uendo sensim mori, improbos vero & ne-
farios moriendo viuere, vitamque semper
sibi proponendo mortem pedibus concul-
care, quibus nimirum displiceat, vultus e-
ius furorem, ac minas intueri: aduersus
quos exclamat Propheta Dauid, mortem
illis interminatus. *Veniat mors super illos, &
descendant in infernum viuentes id est,* Impe-
ret tandem aliquando Domine superbis il-
lis & effrenatis peccatoribus mors, & quo-
niam ipsi eandem pedibus substrauerunt,
fac obsecro, vt ipsa illos tandem etiam sub-
sternat, & quoniam numquam eius in vi-
tam memores fure, iure ac merito idcirco
ad inferos descendant viuentes. Irascitur ec-
ce peccatoribus pius ille Rex, quod mortis
nullam memoriam haberent: Deus, autem
grauiter propter hoc ipsum nonnumquam
exacerbatur.

Isaia 54.

Capit. 1.

Amans ille sponsus in Canticis collo-
quium cum dilecta sua instituens, subira-
tus in ipso exordio videtur, & acerbiori-
bus eam verbis allocutus: *Si ignoras te, o pul-
cherrima inter mulieres, egredere, & abi.* Re-
ferri possunt tropologice verba hæc ad De-
um, qui dilectam sibi sponsam, animam se il-
lis interdum alloquitur, quorum sensus &
medulla hæc est: O anima, quæ inter creatu-
ras omnes pulcherrima es, si inani te cogi-
tatione abripi sinis, nec tuam fragilitatem
agnoscis, & quæ sis, vel vnde, aut quam vilis,
ignoras, nec vnquam mortis aut Dei tui re-
minisceris, *egredere è domo mea, & abi* pro-
cul à consorcio sodalium meorum, à quo
te, nite cognoris, posthac excludo: *Dura*
& spera, inquit in hæc verba Bernardus, in-
crepatio hæc: quip, *verbum serui audire solent à*
valde irascensibus & indignantibus dominis: vel
ancilla à domnabus suis, cum grauiter illas offen-
derint: Exi hinc, exi à me, egredere à cõspectu meo,
& à domo ista. Hoc ex o verbo aspero & amaro sa-
tus nimirum que increpatorio vititur modo sponsus
contra dilectam, sub conditione tamen, si seipsam
ignorauerit.

Bern. sup.
30. cap.
Cantic.

Cum Dominus apud Ierem. calamitates &
infortunia, quæ Ioachim regi peruersissimo
& idololatræ impendebant, præiunctaret, in-
ter cæteras minas intencit, sepultura asini
cum sepeliendum, dicere vult, inter monu-
mentum regis huius, qui adeo superbijt, & cer-
uices tam sublime erexit, ac sepulcrum asini,
quo nullum animal aut vilis, aut abiecius,
nullam omnino discrimen futurum. Quid
hoc sibi vult; quis audiuit vnquam asinos
fuisse sepultos? Referunt quidem historiae
Bucephalum Alexandri equum regio mada-
to terra mandatum esse, at de sepulcro asino
nulla vquam apud scriptores fit mentio. Et
nihilominus DEVS, qui mentiri non potest,
Ioachim regi asini sepulturam comminatur.
Dum omnes loci huius consulo interpretes,
nullus est, qui melius meo gustui satisfaciat,
quæ Glossa interlinearis, quæ hoc sensu ver-
ba hæc exponit: *Sepulcrum asini, sicut stomachi* *Ierem. 22.*
canum & ferocium bestiarum, & aues rapaces.
Per hanc igitur comminationem signare vo-
luit DEVS insolentem, & arrogantem hunc
regem terræ in visceribus non sepeliendum,
quod terrena suæ originis semper immemor
exstitisset, sed quoniam instar bestię & instar
asini vixit, asini quoque ritu sepulturæ man-
dandum: qui quoniam terram nunquam, vt
matrem voluit agnoscere, nec lurum, vt prin-
cipium ortus sui intueri; ideo terram eum lo-
co filij non habituram, nec lurum sepulturæ
locum ei concessuram, sed canum, leonum, *Gen. 28.*
aut alteri? eruentem, aut carni ora bestię sto-
machum loco tumuli futurum. O minas
horrendas!

Magnus ille Patriarcha Abraham, ne hanc
à Deo comminationem audiret, mortis me-
moriam animo iugiter incryptam gessit. Pri-
mum namq; quem possedit agrum in sepul-
turam suam & Saræ uxoris destinauit, vt vo-
bis ostenderet, primam animæ curam & in-
tentionem esse debere, mortis perpetuo re-
minisci, ac sepulchrum suum ob oculos nun-
quam non habere. Placet prior ille conce-
ptus, vt & hic, quem mox subnecto.

Voluit in Leuitico Deus, locum cinerum, *Leuit. 1.*
in quem & immolatærum auium plumæ cõ-
gregabantur, ad orientalem, non autem ad
occidentalem plagam vergere: *Et plumæ*
proij.

projiciet prope altare ad orientalem plagam, in loco, in quo cineres effu. di solent. Quid vobis locus hic cinerum aliud denotare, quam sepulchrum videtur, in quod omnes penitus diuitiæ, honores, voluptates, cunctæque vitæ nostræ deliciae, quæ ad instar plumarum sunt, quibus homines superbiendo in altum efferuntur, conijciuntur? homines namque veræ quædam aues sunt ad mortem destinatae, quæque omni momento & hora crudeli illi vltici & carnifici in sacrificiũ immolantur. sed mysterio carere non existimo, quod cinerum ille locus ad orientem sit? sit: docemur enim cineres & putredinem semper nobis ob oculos, quos designat oriens, non vero à tergo, cuius imago est occidens, versari debere, ac mortis memoriã menti penitus insculpendam esse, & nunquam animo deponendam.

Atque hinc est, quod Sancta mater Ecclesia, quæ omnium fidelium defunctorum hodie cõmemorationem celebrat, vt mortem nobis in mentem reuocaret; nosque ad preces pro defunctis effundendas cohortaretur, hanc nobis formulam proponat; *Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.* Libera eos purgatorij ergastulo, pœnas eorum minue, aut potius penitus rescinde, vt in lucis regione constituti, te, qui verum lumen es, videre mereantur. Delugubri hac materia hodierna die ad vos verba faciã. Et quoniam dies hic nonnisi mortuis & defunctis sacer est, & nos mortales sumus, de nulla re alia, quam de morte, deque suffragijs pro defunctis hic loquar.

Principio igitur ipsa mortis memoria Christianis omnib. in primis necessaria est ac perutilis, quæ nobis idcirco toties tamque diuersis rationibus inculcatur. Hæc enim vna præ plurimis alijs cogitatio. modo cum utilitate ac debita ratione adhibeatur, omnẽ vitæ nostræ seriem dirigere potest ac moderari. Verum autem me dicere ipsẽ docebũt historia. Plutarch. enim cum Traianum Imp. qui eius olim discipulus extiterat, missã quadam epistola docuisset, quas virtutes sectari, quænam vitia fugere, & quibus eum rationibus laudabilis ac boni Principis officium implere oporteret, post varia quib. id confirmat præ-

cepta, facile eum omnia impleturum dixit, si vnica mortis ad hæc omnia accesserit memoria: *Ego scio*, inquit, *quod hæc omnia feceris, si tui nunquam oblitus fueris*, i. e. conditionis & originis tuæ, & si meminens, quã fragilis hæc vita sit, quamque cito splendor eius ac pulchritudo euanescat. Et hæc quis nõ miretur, aliud à tanto Philosopho præceptum tanto Imperatori ad tam vastum & late patens imperiũ prudenter ac sapienter administradum datum non esse, quam vnica mortis meditationem?

Accedit adhæc, quod superbos & insolentes animos intra moderationis limites cogat. Mortis vni & quodammodo retundat, veramque animi cum aduersionem hominibus inferat. Hinc in sus super Machabæorum historia legimus, superbiam reatillum & arrogantem Antiochum, cum à veridiamibus se depasci videret, & à morte instante vgeri, in hæc verba, quæ candido signanda sunt lapide, prorupisse: *Iustum est subitum esse deo, & mortalem non paria deo sentire, suamque fortunam cum diuina non comparare.* Quantam igitur vtilitatem affert mortis & nouissimorum meminisse?

Salomon quoque rex, quo nullus vnquam existit sapientior, quoribus cum vanitas & mentis elatio extra humilitatis terminos abriperet, vt earum imperus retardaret, hoc ipso frano vsus est, atque his sese in medijs prælijs verbis allocutus, *Sum quidem ego mortalis, homo similis omnibus*, quid enim est, quod me à vanitate aliorum abripi faciam, cum mihi quoque moriendum sit, & impia huic Parca & carnifici non secus ac reliqui mortales obnoxius sim, & ad sepulchrũ vna cum ipsis condemnatus; quantum igitur prodest mortis memoriã ante oculos habere?

Barnabas & Paulus Salomone Rege in hoc nõ inferiores fuere: cum n. essent Lystris (quæ ciuitas Lycaoniæ ac Sancti Timothei patria est) & ciues eos propter miracula, quæ virtute & cooperatione Dei ediderãt, vti deos quosdam suspicerent, colerent, adorarent; ad inanes has laudes reprimendas, & populares gloriae fastus procul à se rejiciendos, mortis memoriã, velut singulare quoddam antiphar-
macũ adhibere, discissis tunicis eorum in-

Mortis memoria hominibus perutilis est. Plutarchi epist. ad Traian.

solentiam increpantes, *Viri quid hac faciis? & nos mortales sumus, similes vobis homines.* Ad eundem modum & tu homo, vt omnia in tuam vtilitatem interpreteris, eum mundum, quando diuinis te mactat honoribus, teq; ad inanem gloriam sollicitat, à te nō rejicis, aut compelles dicens: Quid facis munde? quid cogitas? an ignoras mihi propediem hinc esse discedendum? nescis me iam à multis annis, ab ipsa etiam natiuitate, sepulchro viuere destinatum?

Gregor. Turonens. Carolus, qui rerum gestarum gloria inelytus, ac multis victorijs nobilis Magni cognomētum inuenit, cum in extremo vitæ articulo cōstiturus à suis rogaretur, eque insignia, quænam arma, aut quorū trophæorum imagines, in tot victoriarū, ac luculentorum facinororū memoriam, sepulchro affigi vellet;

Gen. 4. respondit, referēte Turonensi Gregorio, sola se mortis insignia cupere: quæ nimirum omnes illius victorias in nihilum redegit, cōculcasset, deque se victore triumphum egisset. Non petijt Ægypti pyramides, non quæsiuit Mausolæa Carie, non ambiuit regalia insignia, non signa bello parata, victrices Rom. Imperij aquilas, non sceptrā, non diademata, non denique perennaturam rerum gestarum gloriam, quæ apud posteros immortalis haberetur; sed vnicam mortis memoriam. Sola ecce mors deicit & debellat eum, qui totum, qua patet, orbem nominis sui fama compleuerat, & armorum terrore concusserat. O factum vere regium: & Epitaphium penitus diuinum!

Gen. 4. Impius ac sceleratus Cain ex quo parricidali fratrem peremit manu, toto tremuit corpore, ac nunquam non timuit; putabat enira se ab omnibus, quicunq; se inuenissent, occidendum: sed ait ad eum Dominus: *Neguaquam ita fiet, nam omnis, qui occiderit Cain, septuplum punietur.* Posuit enim in eo signum, quo viso nemo in eum manus auderet mittere. Hic sudant interpretes, & magnopere laborant in signo hoc inuestigando. Hieron. Iane, & Ambrosius, & Tostatus optime mihi hic ad gustum faciunt, in quorum trium virū sententiam equidem libens concedo, aiūt enim signum hoc tristem mortis memoriam fuisse, quæ mirum adeo eum cōsternabat, ac

Hieron ad Damasum.
Ambr. l. 1. de Can.
Gen. 4.

terrefaciebat, toto vt corpore tremere, atq; ita quicumque eum viderent, manus ab eo continerent. Hæc cum auditis, cogitate, Auditores, omnes nos esse ve iut quosdam nefarios ac scelestos Caines, eiusdemque quod ille parricidij reos: toties quippe fratrem nostrum, id est, proximum innocuum verbis, factis, tamque varijs modis occidimus, vt sane mirum sit, si omnes in nos creature ad vindictam sumendam non insurgant, & ipsi quin etiam dæmones nos è medio non auferant. Sed benignus ille parens Deus signum quoddam ad nostri conseruationem adinuenit, ipsam scilicet mortis memoriam, quæ iustos ac seruantissimos æqui tremere & exallescere semper cogat: vt hæc visa, dæmones, ne quod nobis detrimentum afferant, atq; ipsa in primis superbia & insolentia, cæteraque peccata omnia sese contineant. In primis namque diuina illa mortis recordatio insolentiam comprimit, fastum mentibus euellit, typhum minuit, veram cordis humilitatem generat, ipsoq; facto animas penitus mortificat. Lepidum vobis quoad hanc materiam Lepidii exemplū ex vita S. Gregor. Nysseni referam. Hic enim cum quodam tempore verba illa Luc. 9. Euangelij, *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam,* exponeret, interrogareturq; deinde ab quodam suo discipulo, quid esset sui ipsi abnegatio, & propria voluntatis abdicatio, ad cœmeterium eum misit, in quo variæ defunctorum caluarie, crania, ossa membraq; sparsa erant, præcepitque, vt varias in eadē calumnias exoneraret, quo facto ad se reuerteretur. Adolecēs tant Patris verbis motū gerens, ad cœmeterium properat, ac mille iniuriarum & conuictiorum plaustra in ossa illa conijcit, dicens. Vah ossa putida, putrida, à vermibus exesa, carne nudata, viperis scætantia; vah informia caduera, vermium receptacula, ac busonum domicilia: vah ossa latronum, sicariorum, sacrilegorum. Post varias denique cōrumelias nullo accepto responso ad S. Præsulem cum reuertisset, eodem ab illo rursus designatus est: sed vt iam mutata voce varijs eadem ossa encomijs exornaret, & laudibus celo tenus efferret. Obsequitur adolecens, & ad cœmeterium reuersus, conuatis vocibus

pluri-

plurima in eadem effundere præconia, varijsque ea laudibus extollere incepit: Hem ossa insignia & vere illustria! hem pectora vere regia! hem capita Monarcharum, corpora generosa Principum! hem ossa inuicta, ossa militum ac ducum! atque infinita alia laudum genera ingeminans; nullo accepto responso ad Gregorium reuersus est. Petebat deinde Præsul, quid ad hæc vituperia vel encomia defuncta illa & semiputrida ossa respondissent: Nihil omnino, inquit ille. Subintulit Gregor. Vade, & tu quoque fac similiter: quacunque demum injuria, contumelia & opprobrio accepto, vel quibuscunque auditis præconijs permoueri noli, dissimules, teque velut insensibilem geras: atque ita fiet, vt vere mortificatus appellari, & te ipsum, propriamque voluntatem abnegasse dici possis, ac tum perfecte didiceris, quid Euangelica sui sit abnegatio.

Id ipsum vos hodierna die facere vellem Auditores: vellem inquam vos cœmiteria adire, ac mortuorum ossa curiosus intueri. Ingreddimini igitur funesta illa mortis palatia, accedite ad illa cadauerum receptacula; inspicite brachia illa carne nudata, membra illa à vermibus exesa, ossa illa semiputrida ac foetentia, atque ex ijs, vos alloquor, qui tam iniquo injurias animo accipitis, & laudibus vestris auditis in tantum insolescitis; Christianam mortificationem discitis. Ossium namque horum inspectio ac mortis recordatio singulare aduersus superbiam remedium est; quo nimirum anima aduersus omnes mundi ac Sathanæ impugnationes inexpugnabilis redditur: quod veteres nobis sub fabulæ cuiusdam inuolucris liquido satis demonstrant.

Antæus ille, Terræ filius, de gigantum stirpe progenitus, dum cum Hercule luctatus in terram procumberet, & matrem illam exoscularetur, vires ei & robur restaurabatur: sed statim ubi in altum caput esse rebat, imminutis iterum viribus ab Hercule prosterneretur. Sed fabulæ relicto cortice, veritatis quæ in eo latec nucleum aperiamus. Dico igitur idem omnino accidere homini, qui animos gerit giganteos, & de singulari quadam fortitudine præsumit: dum enim terram intuetur,

oculosque in Esse suum coniecit, simulque considerat, quid sit, vnde venerit, & in quid redigendus, nullus omnino reperiri potest hostis, aut tentatio, quæ eum vincat, expugnet, aut prosternerat: at si inani quadam præsumptione in elatione se abripi patitur, & nubes & inania caprat, sursumque sese contendit erigere, denique si ignoret, quænam sua sit origo, & vnde venerit, ne mortem ante oculos habet, vincitur, superatur, jugulatur. O igitur sanctam mortis memoriam!

Vere dixi Sanctam: nam præterquam quod Mortis memoriam aliam claros & superbientes redundat, omnium omnino rerum contemptum & obliuionem etiam inducit. Docuit id me magnus ille Doctor Hier. qui inter cetera, quæ ad bene laudabiliterque vitam instituendam ad matronam quandam Romanam scribit, hoc habet, *Facile contemnis omnia, qui se semper cogitas esse morturum*: in quam materiam & sacra mihi litteræ egregium suggerunt conceptum. Pilosus ille Esau cum de venatione rediens fame propemodum enecaretur, propter vile quoddam lenticulæ edulium primogenita sua vendidit: Cogitabat enim secum, satius esse eisdem cedere & viuere, quam ipsam conseruatis fame emori; dicens, *En morior, quid mihi proderunt primogenita?* Sola itaque, mortis cogitatio & apprehensio ad tam iniquam venditionem Esau compulit. O Christiane, in Esau ipso deterior audire velis, dic interdum, mortem in medio honorum cursu ob oculos versans: Inter paucos ecce dies mihi est vita abeundum est, quid ergo mihi proderunt diuitiæ, dignitates, ac tot beneficia? Hoc scilicet sapius animo voluebat pius ille Rex, cum diceret interdum; *Diues cum interierit, non sumet omnia, neque descendet cum eo gloria eius.*

Haftenus quidem quæ de hac mortis memoria dicta sunt, & sacris codicibus de prompta sunt; profanas jam tempus erit proferre historias.

Philippus Macedonum Rex cum tempore quodam, referente Plutarcho, palastram in qua Græci luctabantur, ingressus esset, & inter luctandum ad terram prosterneretur; iacentis sui imaginem seite in arena expressum videns, quamque parum loci occuparet considerans, jocando cœpit dicere: *O quæ minimam*

terra partem natura sortiti, orbem appetimus vniuersum! Audite, audite, inquam, cupidi mortales, quibus totus qua pater orbis non sufficit; quorumque æstuans desiderium vniuersus mundus miime implet, regia illa verba; ac vobis exiguum illum locum, quem tãdem post laborum vestrorum finem hereditate acquirereis, sepulchrum scilicet septenum pedum ob oculos ponite Huc quidam Prophetarum veterum respiciens ait; *Vide vias tuas in conspectu alle*: quæ verba LXX. nostro proposito aptius transtulerunt, *Vide vias tuas in sepulchro*. id est, cogita tecum. ô homo, quam exiguum tibi post mortem paratum sit domicilium, vt non nisi septem tibi pedum spatium ad ambulandum concedendum sit.

Jerem. 2.

Plutar in Apophth.

Iulius Cæsar cum Magni Pompeij, quem canepius & angue hæcæus oderat, cuiusq; audivissime sanguinem & mortem sitierat, caput, quod Ptolomæi Ægyptiorum Regis Eunuchi ad eum deferebant, coram esset intuitus, fortunæ vices demirans, illacrymatus est: tacite namque secum cogitabat, ad quantam calamitatem exitumq; devenisset ille, quem tam laetis paulo prius hæbitis fortuna affluerat, qui omnes mundi limites armorum sitiorum terrore concusserat, & nominis sui fama compleuerat, & cuius vnus imperiũ ac vocem omnes Africa atq; Asia Reges, & maxima senatus pars sequebantur. Quis vestrum adeo ferreus & adamantinus futurus est, cuius adeo durum erit pectus, cuius oculi adeo aulteri & infracti, qui, cum hodie tot Regũ, tot Principum, Ducum, militum capita verbibus oppleta situ obsita, putredine fœrentia, & in cineres redacta videat, lacrymas continet?

4. Reg 9.

Principes Israel cum Iezebalem Reginam, quam prius ita superbam & insolentem conspexerant, in terra vt informe quoddam cadaver prostratam, & à canibus dilaniatam viderent; triste hoc spectaculum, fortunæ variantis ludibrium, & horrenda Dei iudicia demirati ad inuicem dixerunt: *Hæcne est illa Iezabel?* illa inquam Iezabel, quæ omnes nominis sui terrore & auctoritate consternerat? quæ Prophetas Dei vindice gladio ad mortem prosequeretur? quæ potentia suæ cornua in

immensum tollebat? vbinam modo nunc aula & Regius comitatus? vbi omnes priores honores? vbi omnes quas prius habuit diuitiæ & opes? An non & nos hodie, cum tot ossa, tot mortuorum crania, tot brachia, tot tibiae per cœmeteria hinc inde sparsas, quæ tamen tristes quedam reliquæ sunt præstantium ac doctorum virorum, & formosarum mulierum videamus; an non, inquam, lugubri hoc viso spectaculo dicere præ admiratione poterimus: Illane sunt capita, quæ aureis olim redimita diadematis vidimus? Illane cadavera corporum purpura, & cocco vestitorum; illane lingua tam disertorum oratorum? illane vultus nympharum, quibus orientis gemmæ & omnia Arabia nemora ad ornatum non sufficerent; illane genæ, quæ tantum stibij, purpurisæ, & stactes consumpsere?

Sed si mortui ipsi hodie loqui possent, si eorum ossa nostris responderent vocibus, dicerent profecto, quod olim in medijs ærumnis casum suum deplorans Iob Propheta dicebat: *Ego ille quondam opulentus, repente contritus sum, Iob 16. tenuit coruicem meam, confregit me, & posuit me sibi quasi in signum.* Ego sum prudens ille senator, qui tot olim sententias & decreta tuli, tot aliquando homines iudicavi: Ego sum ille Martis pullus, alter Annibal, secundus Hector, qui tot certaminibus inter fui, toties cū hoste confixi, tot victorias retuli: Ego sum disertus ille ac celebris Ecclesiastes, qui magno omnium applausu toties ad populũ verba habui, & ad cuius dicentis os cuncti ora obuertebant sua: Ego sum locuples ille mercator, qui tantis partis opibus honestam familiam institui, & tam amplum patrimonium liberis reliqui: Ego sum formosa illa Iuno, cuius pulchritudo omnes in admiratione & inuidiam traxit, quã tot proci ambierunt, quæque semper gemmis cooperta, auro fulgens, bysso & coccino induta fui. Sed pro dolor! vnico omnia hæc momento euauerunt, fortuna nostra derepente mutauit, tristis nos omnes mors vsq; ad ossa depasta est, ac feralis illa Parca iræ suæ iacula in nos velut scopum aliquem detorsit. Repente contritus sumus, & posuit nos mors quasi in signum.

Hæ

Hæ sunt igitur voces, quæ hodie sepulchris egrediuntur, querelæ, quibus cœmeteria resonant, clamores, quibus tumuli concrepant, ac tristis oratio, quæ defuncti è bustuarijs suis jam verminantes ad nos habeat. atq; hæc vna è præcipuis rationibus est, cur Sancta Mater Ecclesia omnium hodie defunctorum commemorationem instituerit, vt nimirum de mortuis cum mortuis in mortuorum omnium die verba facientes, ipsi quoq; mortis recordemur; altera vero eaq; omnium potissima, vt illos ipsos defunctos precibus & suffragijs nostris adiuuemus, idq; præsertim vulgari illa orandi, & bene precandi formula, *Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.* Hinc porro alteram concionis hodiernæ partem, vt in initio proposueram, exordiar.

III. Hoc igitur tristi & funesto die pro defunctis nos orare oportet, nostrisq; suffragijs ipsædem opitulari: non quidem defunctis, qui cœlesti iam beatitudine perfuuntur, & gloriæ æternæ consortes facti sunt; neq; enim orationibus nostris indigent: nam teste Augustino, *Iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre.* finis quippe precum & suffragiorum is est, vt ijs, pro quibus oratur, oratione nostra bonum aliquod accedat, vel malum aliquod accedat. cum vero Martyres sempiternæ iam felicitatis compotes effecti sint, nullis omnino precibus opus habet. Quamobrem in vacuum omnis nostra cederet oratio, si pro ipsædem orarem, iniuriamq; non modicam illis irrogaret, qui meliorem ac feliciorum illis sortem deprecaretur. Deinde pro damnatis omnino nõ est orandum: id enim qui ageret, nã ille oleum & operam perderet; cum nimirum in inferno nulla prorsus sit redemptio, aut ne minima quidem solatijs spes, etiam vniuersis Sanctis pro ipsædem apud Deum intercedentibus, potnarumque minuendarum affulgere possit: atq; idem Augustinus scribere non sit veritus, se, si sciret animam patris inferorum supplicijs mancipatam esse. non amplius pro eadem quam pro Diaboli salute oraturum. Quamobrem pro ijs solum orandum, qui adhuc in purgante illo igne emendantur, proque ijs solum diuinæ Majestati vota facienda, ac nullo non tempore, nulla non hora pro

earum redemptione ingeminandum: *Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Et sane ipsum Purgatorium, quoniam eius iam mentio incidit, quoddam spirituum receptaculum est, & animarum pro quibus hodie nobis supplicandum, ergastulum. Non Purgatorium est porro necesse pluribus vobis, Purgatorium aliquod esse, verbis astruere: sufficit enim, si è sacris litteris, id ipsum confirmari, à Sanctorum Patrum auctoritatibus stabiliri, totius Catholici orbis assensu defendi, & è quinque generalium conciliorum decretis astrui possit, Concilio nempe Carthaginensi, Toletano XI. Lateranensi sub Innocentio Tertio, & Florent. in quo Græci omnes simul & Latini coadunati fuere, & nouissime Tridentin. horum quatuor vt Canones ræceam, referam quæ in Concil. Carthag. can. 95. scripta sunt. *Qui oblat ones defunctorum, aut negant Ecclesis, aut cum difficultate reddunt, tanquam egnum necatores excommunicantur.* quo loco si omnes ij. excommunicantur, qui orationes & oblationes pro defunctis non persoluant, ergo multo magis ij, qui ipsum Purgatorium negant; hæc namque preces præsupponunt aliquod Purgatorium esse.

Vnius vero Iosephi Patriarchæ Constantinopolitani, omnium Græciæ Ecclesiarum primatis, testimonium hic puto sufficere, quod ad instar mille testium omni exceptione maius habendum est: hic enim in mortis articulo constitutus inter ceteros articulos fidei, quos mortens profitebatur, & Purgatorium se credere asseruit, ac manu propria signauit; cuius deinde professio ad posteritatem dimanauit. *Quoniam ad extremum vitæ meæ deueni, ideo pro meo munere dilecti filijs benignitate Dei meam sententiam his litteris palam facio: Beatissimum Patrem patrum, ac summum Pontificem, Romæque veteris Papam, Domini nostri Iesu Christi Vicarium esse concedo: atque animarum purgatorium esse non infirmior. Quid hac fidei professione reperiri queat, aut clarius, aut efficacius? cui si quinque generalium Conciliorum accesserit auctoritas atq; omnium quotquot vnquam vi-*

Asseritur
Purgatoriū
auctoritate
Patriarchæ
Constanti-
nop. mori-
entis.

uerunt,

xerunt, Sanctorum Patrum, quis adeo impudens futurus est, qui Purgatorium audebit inficiari?

Non patitur temporis jam angustia, pluribus hic ostendere, pro defunctis orandum esse: cum omnis id docuerit antiquitas, omnes Sancti Patres id tenuerint, atq; vniuersalis id Ecclesia inuiolate semper obseruauit.

2. Mach. 12. Quot obsecro elapsa sunt secula, ex quo Iudaica gentis gloria Iudas Machabæus contra Gorgiam conferto prælio, & magna suorum clade accepta, duodecim argentearū drachmarum millia, ad sanctam ciuitatem Ierusalem misit, quæ sacerdotibus darentur, vt vi-

Ibidem.

ctimas pro defunctorum militum salute & animarum sospitate Deo offerrent: quod Iude factum latius scriptura deducens, hoc tandem Epiphonemate concludit, *Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis ex: rare vt à peccatis soluantur.* bis mille & amplius jam anni elapsi sunt ex quo hoc contigit. Sed aduersus hanc auctoritatem obijcere, libros Machabæorum non esse in Sacrorum librorum Canonem relatos, procul à vero est, mēdaciū spirat: neq; enim alijs verbis S. August. vsus est, vt doceat pro mortuis orandum, quā his quæ modo ex hisce libris produximus. Et quamuis libri hi in canonem relati nō essent, quod nunquam concedemus, & non nisi historiales quidam libri forent, hinc tamen efficeretur, orationes & suffragia pro vita fun-

Li. de cura pro Mortuis.

ctis jam à duorum annorum millib. & quod excurrit, in vsu fuisse.

Tob. 4.

Quantum etiam effluxit temporis, ex quo pius ille Senex Tobias, inter cetera, quæ Tobia filio suo dabat præcepta, orandum pro defunctis docuit, cum ipso orationis limine his filium verbis admonuit. *Panem tuum & vinum super sepulchram iusti constitue.* quasi diceret: Nunquam mortuorum obliuiscere filii mi, sed pro eorum animarum salute Altissimum deprecare; cumq; iusti ex hac vita ad alteram decesserint, panem tuum & vinum tumulis eorum apponendo, animabus illorum succurre. Hinc notare vos velim, ab illo tum temporis sepulchris defunctorum panem & vinum appositum fuisse, vt pauperes, qui pro eorum salute Deum obsecrabant, hinc sustentarentur. Tradidit hoc Chryso-

stomus, qui in alium locum ita scripsit, *Cur Chryl. hon post mortem illorum pauperes vocas? cur presbyte 23. in Math ros, vt pro eis velint orare, obsecras?*

A quot sæculis Galaaditæ Saule & fortissimis Israel interfectis, in eorum exequijs lacrymati sunt, pullas vestes induerunt, & seprem sibi diebus jejunia indixerunt? Cui rei feruunt hæc pro mortuis jejunia, nisi vt ipsdem placaretur Dominus, jejuniorumque merita defunctis applicarentur, & diuinam iustitiam, si forte ob delicta quædam occulta exacerbata esset, defunctis propitiā redderent, quo eisdem purgatorij eriperet ergastulis.

Tam mille sexcenti propemodum præterire anni, ex quo Apostolus gentiam Paulus orationem pro defunctis valida asseruit, Corinthiosque edocuit, ait enim: *Quid facient qui baptizantur pro mortuis, si mortui non resurgunt: id est, si non mortuorum resurrectio, cur igitur pro mortuis oramus, sacrificia offerimus, jejunia nobis inducimus? Et sane ipsum verbum Baptizare hoc sæpe modo in sacris litteris accipitur: & Apostolus resurrectionis mysterium per orationem pro defunctis probare contendit; & ostendere, quando quidem pro mortuis vbiq; oretur, eos etiam resurrecturos. Si enim nunquam resurgent, frustra pro ipsdem suffragia nostra offeremus.*

Cum hoc igitur fixum & indubitatum sit, & simul certo sit certius, Purgatorium locum quondam subterraneum esse, contra quem sentiant Richardus de S. Victore, Papa Gregorius, aliique plures, qui id ipsum modo in mari, modo in aere, modo in certo quodam orbis angulo constituuunt, dico, vniuersam hodie Ecclesiam orare, ac nos eius inuitatu orare debere pro defunctorum animabus, quæ corporeis his exuuijs soluta, & hinc in Dei gratia decedentes, rationem coram seuro illo diuinæ iustitiæ tribunali reddere coactæ, captiuae detinentur, & in purgatorium velut in carcerem aliquæ compactæ manent, è quo non prius, quam quo ad vltimum quadrantem persoluerint, omniq; debito vacent, eximentur. Atque in id ipsum magni preces nostras ponderis esse constat.

Anima enim, eheu! sunt miseræ illæ captiuae.

Purgatorij sub terra est

Insignes
conceptus.

Matth. 5.

Philip. 2.

1. Reg. 14.

Patent in
purgatorio
vacantes o.
p. implo.
1. Reg. 19.

ptiæ, quæ in carcerem coniectæ, atque ibidem grauissimis supplicijs excruciatæ, non ante egredi aut liberari queunt, quam nouissimum quadrantem persoluerint; quod in Matth. Euangelio adumbratum legimus. Sunt quoque spiritus illi afflicti, qui in locis infernis constituti ad Sacratissimum Iesu nomen genua flectunt, manus & oculos in altum tollunt, id ipsum prout velut nomen Redemptoris adorant, & ab eo liberationem enixissime efflagitant; de quibus ad Philip. Paulus, *In nomine Iesu omne genua flectatur, caelestium, terrestrium & infernorum.* Sunt adhuc miseræ istæ creaturæ quæ ad præfinitum temporis spatium, procul à cælo in purgatorij locis exultant, inque ipsidem grauiter castigantur & perpurgantur, licet non in æternum, diuinæ tamen essentia visione interea priuata. Quod egregia è sacris litteris figura manifestum reddam.

Abfalon licet Patri post excitatos in vniuerso regno tumultus iam reconciliatus esset, at quod omnium priorum delictorum veniam consecutus, vt tamen iustitiæ debite satisfaceret, & aliquam saltem pœnam propter concitatum multitudinem subiret, ad duos annos aula & dilectissimi patris vultu carere debuit. Actus hic iustitiæ temporalis reuocat mihi in memoriam ea quæ in cœlesti tribunali quotidie contingunt: vt certo mihi persuadam, eodem protinus modo cum defunctorum animabus agi: quamuis enim è mundo hoc Deo Patri reconciliatæ decedant, plenam & integram omnium delictorum veniam & indulgentiam consecutæ, vt tamen æternæ illi iustitiæ faciant satis, & pœnas aliquas temporales, à quibus nondum penitus sunt liberæ, adhuc persoluant, ad præfixum temporis terminum cælo cauent, & in purgatorio velut in auxilio quodam constitutæ sunt, iucundissima patris sui visione destitutæ.

Sunt denique incarcerationæ illæ animæ, quæ in fideles Christianos oculos suos hodie conticentes, cum lachrymis, gemitu, & suspirijs inenarrabilibus eorum auribus lugubrem hanc nœniam occurrunt; & tristibus hæc verbis eorum opem implorant. *Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei.*
Bosai tom. 3. de Sanctis.

quia manus Domini tetigit me. Inclamant se a manu diuina tantum tactas esse & non nisi ab vnica manu; vt hic discrimen inter has animas, & eas quæ tartareis mancipatæ sunt supplicijs, euidenter fiat; hæc namque ab veritate Dei manu, & acriter quidem, etiam percuriuntur: adeo vt recte Apostolo, horrendum sit incidere in manus Dei viuentis.

Vos autem animæ quæ corpori huic adhuc viuitis inclusæ, clamorem hunc pauperum attendite, & accommodate aures postulatis ac supplicationibus earum, quæ in tetro illo purgatorij carcere inclusæ sunt, atque è verbis earum colligite, si vel vnica diuinæ iustitiæ manus adeo easdem excruciet, vt superos ipsos ac non mortales in sui auxilium aduocent, quid de damnatorum supplicijs dicendum sit, quæ ambabus Dei manibus percussæ noctæ dieque assidue clamant & euulant, vt præ cruciatuum grauitate temporisque quo illis excruciantur sunt, diuturnitate, in desperationis abyssum precipites ruant? Ipsæ autem quæ purgatorio continentur, clamant, & opem nostram postulant, propter pœnarum quas ferunt grauitatem. Idem enim carnifex, ignis scilicet

Hebr. 10.

ille adurens & castigans delicta, excruciat inter superbas & illas, vnde Gregor. *Eodem igne purgatur electus, & crematur damnatus.* At vnum inter vtrasque discrimen est, quod pœnæ, electorū in & supplicia earum, quæ infernalibus tormentis traditæ sunt, æterna sint; purgandarum vero cum tempore præfixo terminentur. Illæ horribili dæmonum intuitu semper deterrantur; hæc frequenti Angelorum visitatione recreantur, illæ furiant, efferae sunt, desperant, & præ pœnarum grauitate impatientes sunt: hæc quotidie exultant: quod tormenta breui finienda sperent, viuunt in spe, & opem à fidelibus implorant, dicentes:

Discrimen
Purgatorio
Pœnæ
electorum &
damnantorum
& electorū in
Purgatorio

Miseremini mei, miseremini mei saltem vos amici mei, vos in primis hæredes, quibus tot opes & facultates reliquimus; vos filij, quos tot relictis opibus ditauimus: vos noti & consanguinei succurrite & opitulamini nobis, nostras ærumnas inspicite, orationes pro nobis effundite, alijsque effundendas indicite, ac viscera misericordiæ nobis laxate. An non tristes illæ querimonie cor vestrum feri-

Iob. 19.

unt , ac quodammodo dissecant Auditores an non lugubres illi clamores vos ad commiserationem excitant: fatalis illa ac lamentabilis echo , an non vestras aures verberat? Audistisne filii ciulatum parentum vestrorum? audistisne heredes querimoniam benefactorum ac Mecænarum? Audistisne amici preces carissimorum Modalium? O ingrati, ô ad-amantini, ô perfidi , ô parum antiquæ fidei & amicitie memores! sed non ita, exigit namque Christiana caritas, totus vt mundus in solamen & fauorem animarum dicat, *Requie æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Animam precibus Purgatorio eximere insignis misericordie actus est.

Inter cætera misericordie opera non potestremum locum meo iudicio obtinet, captiuorum redemptio, incarcerationum solutio, vinculorum, captiuitatis disruptio. Nullotum autem captiuorum redemptio luculentior, aut præstantior habenda est, quam eorum, qui in alio orbe captiui detinentur: quos nostris precibus in libertatem asserere, ac flammis tormentisq; eripere possumus. Hoc autem pro dignitate facere magnæ atque diuinæ cuiusdam virtutis actus est, cum religione coniunctus, & quem in sacris litteris expressum legimus.

Exod. 23. 1. Cor. 9.

Voluit olim Deus, vt quicumque bouem aut asinam aut quodcumque proximi animal in foueam incidere animaduertisset, omniratione eidem quamprimum succurreret, ac luto educeret. Errat, qui putat hic de bruti solum animalibus sermonem esse. Audiat autem ille quid dicat Apost. *Nunquid de bobus cura est Deo, sed crediderim in hac ope animabus impensa, curam & auxilium quod animalibus exhibendum est, exprimi, quas cum in purgatorii profundum cecidisse hodie videamus, nostrumque ab iisdem auxilium efflagitari audiamus, nostrum protecto erit omni illi ratione succurrere & opitulari, atque eleemosynis, sacrificiis, votis, precibus eas tormentis eripere. in earumque auxilium dicere: Requiem æternam dona eis Domine: In hoc mihi conceptu viam præiuit magnus ille Doct. Aug. qui ad fratres in eremo degentes verba faciens: ait: *Clamat per eum, & cum eo clamare non cessant: cadit asinus, & omnes eum subleuare festinant: sed clamat in**

Ser. 44. ad frat. in e. 7 em.

tormentis fidelis, & non est qui respondeat: eest vestra humanitas, fratres. ô rem deplorandam ac crudelitatem inauditam?

Magna quidem fratrum Iosephi crudelitas fuit, quando exaudito eius ciulatu, & lamentis è cisterna, in quam eum deiecerant, nullus illi succurrere sustinuit, sed surdis clamores eius auribus exceperunt, quod Rubenis deinde in mentem reuocans magno conscientie remorsu illis exprobrauit: *Merito hoc patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum, videntes angustias anime illius, dum deprecaretur nos, & non audiuiamus. Sed maior multo mihi credite, fidelium est inhumanitas, qui vilo fratres suos germanos in purgatorii cisternam deiectos, ac tantum non sepultos, opem illorum quam enixissime postulare, non minus ad commiserationem excitantur?*

Quem si dura silex, aut stet Marpesia cautes.

Amos 6. Filiorum in gratia erga parentes defunctos.

Hunc porro mihi conceptum suggestit Propheta Amos, dicens: *Bibentes vinum in phialis, & optimo vnguento delibuti, & nihil patiebantur super contritionem Ioseph*

Quam merito autem nostris hisce temporibus, tuas, ô Propheta, querimonias iterare possumus? quot enim hodie reperire est filios, qui defunctorum parentum, opes, & diuitias dilapidantes, genioque quotidie indulgentes, de eorum suppliciis ne minimum quidem solliciti sunt, ac vix vllam amplius eorum memoriam conseruant: imo tantum abest sæpe, vt Deo pro eorundem salute supplicent, vt testamenta atque vltimam voluntatem nonnunquam etiam complere negligant. O impietatem inauditam! ô barbaram crudelitatem! ô patres infelices, qui tam voracibus & immitibus lupis opes vestras reliquistis!

Rabies porro & crudelitas nostri temporis hereticorum infinitis etiam partibus maior est: omnesque crudelitatis & inhumanitatis terminos excedit, defunctis enim bellum indicentes, corpora eorum honore priuant sepulchrali, animas autem fidelium suffragiis: ô barbaros & sanguinarios, ô comentum diabolicum! ô homines minime homines, sed inhumanos, brutos, stupidos, & ad gentilitios mores inclinantes! ô hæreticos, nostri

noſtri temporis procellas, religionis fulmina, tartaro genitas furias! quid ſimileſne eſſe vultis Parthiſ, quibus, vt referit Iuſtinus, ſolemne fuit mortuos canibus obijcere, caninoque in ventre ijs ſepulchrum condere? Imitari vultis Peones, qui mortuorum cadavera in minuta fruſta concidebant atque ita in profluentem deiiciebant, vt à piſcibus & monſtris marinis deuorarentur, vt ſcribit Laertius? Sequimini Colchios qui eadem culeo inſuta ex arboribus ſuſpenebant, vt vultures & aquila & quidquid auium ad prædam natum eſt ea deuorarent, teſte Aliano? An inſiſtetis veſtigijs Arabum, qui vt è Strabone diſcimus, defunctorum corpora, etiam Regum & Principum in ſimo ac cœno componunt cloaca que ijs & forcas tumulorum loco aſſignant? An vero Maſſagetæ æmula bimini, qui præ ea, qua erant barbarie & immanitate mortuorum carnes ſibi in edulium parabant, parataſque deuorabant, vt ex opere Alexandri ab Alexandro colligere eſt.

Et ſane inſenſata hæc ingenia, inimici hi Dei & Sanctorum immaniſſimi mortuorum hoſtes, noui illi Euangelici, pseudopropheta Baalim ac ſacrificuli idoli, quod eſt ipſa Hæreſis, de illorum ſunt numero, de quibus olim locutus eſt Sapiens. *Et erunt poſt hæc decedentes ſine honore, & in contumelia inter mortuos in perpetuum, & memoria illorum peribit: nullum quippe relinquent Epitaphium, nullos honores ſepulchrales, nullas fundaciones aut in pios vſus legata, quibus nomen eorum poſteris innotelcat, & pauperes atque alij occaſionem habeant pro eorum animabus Deo ſupplicandi.*

Quid porro neceſſe eſt pluribus veritatem prophetiæ huius oſtendere cū ipſa nos quotidiana doceat experientia, rem ita, vt diximus, ſe habere, atque ita per vniuerſum orbem inualuiſſe conſtet, ac præſertim ijs in locis, in quibus infelix illud hæreſeos lolium, & triftis errorum in religione Paliurus inter bonam ſegetem iniuſus excreſcit? Hæreticorum namque ſepultura infamis eſt, maximo cum dedecore coniuncta, neque enim maior apud eos mortuo corpori, quod animæ domicilium, ac receptaculum eſt ſplendidum, ac magnificentum, habetur reuerentia quam ca-

daveri beſtiæ, nec maior animæ eiufque ſtatus, aut pericali quod ei in altero orbe ſubcundum eſt, habetur ratio, quam aut aſini, aut putidi canis. O pudor, & infamia, & dedecus intolerabile! Quid videmus in hæretici exequijs, ac pompa funebri aliud, quam cohortes aliquot militum integros cum inſignibus manipuloſ? & liſtores ſecuribus inſtruſtos? vt magis maleficis quiſpiam ad ſupplicium duci, quam defuncti corpus ad tumulum deſerti videatur. Bene igitur dixit Sapiens: *Et erunt poſt hæc decedentes ſine honore, & in contumelia inter mortuos.* Sap. 4.

Quid? nonne in urbibus noſtris maritimis, ſi Anglum quempiam aut Belgam in portibus mori contingat, bombardæ & tormenta bellica horrendo boatu remugiunt, de precibus pro mortuo effundendis nulla penitus fit mentio. Illæ nimirum ſunt exequiæ quas mortuis peragunt, illa ſunt iuſta, quæ perſoluunt hæc ſunt apud illos officium defunctorum: & ſane fumo illo & ſtrepitu animas, non dico ad cœlos, ſed ad inferos recta deducunt. Annon igitur ſepultura hæc infamis eſt, & exequiæ quales beſtiarum, & quales Deus olim per Prophetam Ioachim impio regi intentaui: *ſepultura aſini ſepelietur: & quales impiorum ſepulchra fore auguratus eſt Sapiens: Et erunt poſt hæc decedentes ſine honore, & in contumelia inter mortuos?* Jerom. 22. Sap. 4.

Lutherani vero & miniſtri Anglici cum perſpicerent, quantam hæc ſepeliendi ratio infamiam ſecum trahat, mirius & benignius multo cum mortuis agunt. Pſalmos enim in eorum funere decantant, funebri eos oratione cohoneſtant & epitaphia iſdem erigunt. Et ſane nouit vniuerſa hæc Gallia, quanto honore & ceremonia, quantaque ſolennitate, Elifabethæ Angliæ & Hiberniæ regiæ, nuper Angliæ re-
Elifabethæ Angliæ re-
ducentibus id nimirum totius regni proceri
gina funus.
bus atque omnium Eccleſiarum Episcop. ſuperpellicia & pluuialia ſplendida indutiſ, & defunctorum officium ac varios pro mortuis pſalmos decantantibus. In hac porro deductione ducentæ virgines ſpectabantur, albis indutaſ veſtibus, & albis caput coopertaſ pedis, ac velis, quæ cingulo tenus dependebant:

bant: hæc pro defunctæ reginæ anima Deum exorabant, quas Principes & Magnates ac publici ministri, artis induci, & vberim lacrymantes proque Principis suæ anima supplicantes, sequebantur, qui nisi animæ hæc omnia saluti plurimum conducere credidissent, nunquam hoc schemate & pompa corpus ad tumulum desulissent, fuisset alioqui ingenti Principem fœminam ludibrio exponere.

Ipsi quin etiam Calvinistæ, qui tam crudeliter modo in cœmeteria nostra deserviunt, & velut furæ quædam infernales, magna mortuorum contumelia, in loca sacra & ossa Sanctorum, magno crudelitatis exemplo grassantur, cum sibi post mortem non maiorem honorem quam equo & mulo, quibus non est intellectus, a suis exhiberi cerneant, in conuentu quodam Ministrorū quem Genevæ an. M D LXXII. indixerunt, inter cæteros synodi articulos statuerunt, vt pro mortuis preces effunderentur. Sed laudabile hoc institutum Calvinistica quadam vafritie & astu oblitteratum, & penitus etasum fuit, ne quam cum Papistis forsitan in factis ritibus similitudinem inducerent. An non igitur mera quædam malitia est, ne dicam vesania, mortuis bellum indicere, & instar spumantium ac rabidorum canum lapides sepulchrales vesano dente præmordere?

Ratio. 10.

Aliud longe magis admirandum audite, Inclytus ille martyr Edmundus Campianus, Societatis Iesu, nobilis de nobili trunco fucus, ac sæculi nostri decus & columen, in suis ad Oxonienses Academicos rationibus, quibus eos ad disputationis certamen provocauit, & quibus Religionem Catholicam assertum, ac propugnatum iuit, ait magnum Turcarum Imperatorem, totius Christianitatis calamitatem. cum de nouo illo Antichristo Lutero, deque eius erroribus, quos in Germania diffundebat, inaudiisset (inter quos erat & purgatorij negatio, precum pro defunctis effusarum inutilitas) magnificis cum literis compellasse, suumque ei obsequiū obrulisse, adeo vt quacumque occasione oblata auxilium se ei laturum sponderit. Mahumetanus ecce tyrannus suum pseudo-prophetæ huic obsequium defert: cum sciret,

peruerforum eiusdem dogmatum promulgatione maiorem sibi ad Christianorum regiones ferro flammaque vastandas aditum, quam quingentorum millium hominum robore referaturum iri, quam obrem summas ei gratias obturbas concitatas agebat, ac si quare & auxilio in posterum indigeret, ei suo se obsequio adfuturum pollicitus est.

Nos vero Catholici Neuatorum horum consuetudinē & vafritiem exossi, Sanctos inuocamus, imagines eorum dedicamus, mortuos honore afficimus, animarum eorumdem recordamur, nostrisque eos precibus, quantum in nobis est, adiuuamus? Et quoniam nos filios Sanctorum appellamus, quos olim Tobias nomine suam cognationem commendauit; ideo quoque par est, vt maiores nostros imitemur: nam cum Patres nostri, sanctissimi viri fuerint, pietate & religione insignes; consentaneum etiam est, ne filij ab eorum virtute & meritis aliquaratione degeneres existant: cumque illi tam benignos se erga mortuos præbuerint, tanto reliquias eorum honore coluerint, proque eorum animabus tanto affectu orauerint, æquum est, nos ad imitationem eorum accendi, magnum erga defunctos affectum ostendere, semperque in eorum fauorem sacra hæc verba iterare: *Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua luceat eis.*

Porro oratiuncula hæc sancta est, bene & recte instituta, ac magnam pietatem spirat, semperque apud omnes, qui vnum se adorare Deum, veramque religionem amplecti profitebantur, in vtu existit. Et cum non nisi tres in orbe vniuerso religiones reperire sit, quæ veluti cæterarum principes ac magistræ sunt, & in vnum Deum credunt, Iudaica, Mahumetana, & Catholica, hæc tamē omnes Purgatorium aliquod esse credunt, de mortuis pie ac laudabiliter sentiunt, proque eorum animabus Deum quotidie deprecantur.

Iudæi enim, qui legem suam infractam & integram adhuc custodierunt, quotidie pro defunctis Deo supplicant, nam cum eos sacrificijs adiuuare nequeant, quæ non nisi in templo Salomonis, quod in aduentu Messie tandem aliquando restaurandum

Tres in mundo religiones capitales quæ omnes pro mortuis Deo supplicent.

Iudæi pro defunctis orant.

putant

putant, peragere liccat, varias precandi formulas in hunc usum concinnarunt, ita ut eorum Mahomet; qui iis instar Breuiarii cuiusdam est, in quo variae preces continentur, orationibus pro defunctis effandi solitis scateat. Deinde & hoc iis solenne est, cum aliquis eorum in extremo vitæ articulo constitutus est, lectum eius frequentes circūstant, magnoque eum obsecrant affectu, ut ita in altero orbe cum fuerit sodalium suorum memor existat, ut ipsi eius hic in terra momores futuri sunt: enixeque efflagitant, ut, cum in alteram vitam venerit, Messia roget venire in mundum, ne differat, sed aduentum suum maturet.

V. Turcæ autem in hoc Judæis adhuc religiosiores sunt & accuratores: cum enim credant animas mortalium post hanc vitam purgandas, pro mortuis preces fundunt, de iisdem non nisi reuerenter admodum loquuntur, eorumque memoriam celebrant: adeo ut sex quotidie lampadum millia ante pseudo-prophetæ Mahometi tumulum in ciuitate Mechæ accensa colucent.

Item Christiani. Christianos vero pro mortuis preces effundere, notius est, quam ut pluribus verbis explicari debeat. Nam quocunque demum loco ij reperiantur, Catholici sint, vel schismatici, defunctorum tamen memoriam celebrant: Græcis Constantinopoli, Æthiopes Prete-Janne, Abyssini, & Maronitæ in Oriente, Chineses apud Antipodes, atque adeo per vniuersum terrarum orbem, quo Christianorum nomen penetravit, Purgatorii quoque fides viget, ac pro defunctis preces indici solent. Solus Calvinista degeneræ spurcius sanctæ huic consuetudini repugnat. In quo ipsi eum Ethnici superarunt: qui se benignos & pios erga mortuos eorumque reliquias, longe secus quam hæretici, præbuerunt. Quin ipse Cicero fidei licet lumine destitutus, scribere non erubuit, primum ad pietatem gradum esse, eorum qui ante nos vivere reminisci, eorumque memoriam integram seruare, quia iam dudum tributum, ad quod ipsa nos mors obligat, persoluerunt: adeo, ut non solum ille impius ac nefandus & naturæ aduersarius haberetur, qui corpori defuncti, debitum officium ac honorem negaret,

verum etiam, qui animæ. Ipse quoque Philosophorum omnium caput Aristoteles iisdem in Prologis inuolvens vestigiis, æquius esse ait mortuis quam viuentibus auxiliari. O apophthegmata aurea, ac Christianis semper reuoluenda! Ethnicus ecce de mortuis nos reuerenter loqui vult, & hæreticus iisdem bellum indicit. O tempora! ô mores! ô sæculi labem!

Iidem ipsi Ethnici etiam immanitate barbari & feritate inculti, tanto semper defunctos eorumque ex hoc mundo emigratione honore prosecuti sunt, ut mirer; hæreticos historias & gesta veterum legentes non erubescere. Lycurgus quippe Lacedæmoniorum legislator sanxit, ut mortui cum oleæ ramis ad sepulchrum deferrentur: ut edoceret nos, mortuis honorem esse exhibendum, ac misericordiam, cuius oliua symbolum est, ostendendam.

Albanis mos erat, omnes defuncti opes, & quidquid pretiosum habebat, sepulchro inferre: quo audito confundantur Christiani, qui cum parentes & affines terræ mandandi sunt, adeo interdum sordidi & tenaces sunt, ut viles & semilaceros vix iis pannos dare sustineant.

Refert apud Diodorum Siculum, Drefias historicus Macrobios Æthiopiæ populos defunctorum statuas ex auro vel argento, vel ligno erigere consueuisse, ut eorum ita memoriam, visa statua, in animo semper conseruarent. His vero statuis quæ intrus excavatæ erant, defunctorum cineres includebantur; is vero, qui defunctis sanguine erat proximus easdem domum deferebat, qui easdem deinde vitro pellucido includebat, ut melius forinsecus videri possent, ceteri vero affines iisdem statuis frugum suarum primitias atque alia plurima sacrificia quotannis offerebant.

Maior adhuc erat Galatarum erga mortuos cultus, ne dicam superstitio: quamprimum enim ut aliquis inter eos exspirasset, varias ad eum litteras & scripta destinabant, quæ deinde ipso sepulturæ die vnâ cum corpore cremabant; credebant namque eadem à mortuis in altero mundo legi. Erat, fateor, hæc mera superstitio: sed ea tamen quam

proxime ad sanctam Christianorum cōsuetudinem & carimonias accedit; hi enim barum chartularum loco preces iisdem offerunt, quarum efficaciam ac robur eas expectari certo certius credunt.

Græci hac re cæteris gentibus haud exilitere negligetiores. Alexander namque Macedo, Hephæstioni amicorum integerrimo extincto tam splendidas exequias adornauit, vt ipsa etiam animalia partibus suis non defuerint: ita vt non iussit ei totum exercitum atris indutum spectasse, nisi & vrbi, in qua ille exspirasset, muros quodammodo deraderet, & equorum iubas in signum luctus detonderet.

Græcis quoque non cessere Romani, vt nimirum e funere Junij Bruti manifestum redditur; Bruti inquam, qui vitæ suæ periculo patriam in libertatem asseruerat, ac duro Tarquiniorum eam imperio liberarat. Hic enim cum fato concessisset, totius populi ac senatus humeris, magno cum honore in forum delatus est, & funebri omnium primus oratione cohonestatus, qui mos deinde Romæ inualuit, ac mox ad alias nationes, sed ad Christianorum præsertim exequias celebrandas, dimanauit, vt nimirum ex oratione S. Ambrosij in exequiis Magni Theod. videre est.

Videte igitur, vt omnes orbis nationes etiam barbaræ, defunctorum memoriæ celebrant; & soli, pro pudor! Calvinistæ eosdem insectantur, preces pro iisdem negant, sepulchra exhibent, & nulla erga defunctos misericordia tanguntur. O crudelitatem intolerabilem! Audite & vt in factis litteris sepulturae dignitas extollatur. Inter cæteros enim quos Messia venturo tribuit Esaias honores, ait sepulchrum eius fore gloriosum, & magnificentia eximium? *Erit sepulchrum eius gloriosum*: quod LXX. Interpretes vertunt: *Et erit requies eius honor.* & Hieron. Hebraicum textum secutus: *Et erit sepulchrum eius gloria*, è quibus omnibus vnum hoc efficitur Christum magnifice & gloriose sepeliendum. Ipse enim, qui toto vitæ suæ tempore omnia sublimia, diuitias, honores & delicias contempserat, ipsum honorem,

qui mortuis impenditur, & honestam sepulturam noluit negligere: fuit porro ipsa gloriosa, si quæ vnaquam, cum varia in eam vnguenta & aromata, idque per foeminas piæ, impensa sint. Quis igitur credat, Deum, qui tantos honores & tam gloriosum filio suo sepulchrum destinarat, eosdem fidelibus nolle impendi; fierine potest eum in deterioriorem partem interpretari, si pro eorum animarum requie preces fundantur, & sacrificia propitiã offerantur (an putabimus eum offendi, si solitam illam bene apprehendendi formulam sæpius in purgandorum auxilium repetamus: *Requiem æternam dona tibi Domine, & lux perpetua luceat ei?* Nequaquam. Sed eodem, nos inuitat dilectissima eius sponsa Ecclesia, atque hoc ipsum enixissime miseri illi captiui à nobis efflagitant: hoc vnum hodierna die maximo opere à nobis postulant; huius rei ergo in nos oculos conuertunt, & eam se impetraturos penitus confidunt. Nulla quippe toto anno dies illis illucet optatior, & nulla festiua. Hodie namq; exultant & lætantur, cum preces nostras aliquod habuisse pondus sentiunt, vt hi quidem penitus omnino liberati ad æternam requiem euolent; illi vero aliquod saltem tormentorum leuamen sentiant. Huc respexisse mihi visus est Dauid vates cum diceret: *Auditui meo dabis gaudium & lætitiã, & exultabunt ossa humiliata.* scio quidem hoc non minus de resurrectione generali in qua mortuorum corpora ad Angelicæ tubæ clangorem, quæ ad iudicium ac deinde ad gloriam euocabuntur sepulchris, immortalitatis & gaudij gloria rutilantia egredientur, posse intelligi. Sed alio sensu & quidem mystico de animabus Purgatorio detentis intelligimus, quæ auditis hodie precibus in earum fauorem effusus mirum in modum exultant magnoque iubilo perfunduntur: eas autem eleganter per *ossa humiliata* designari existimo, quæ nimirum toties coram diuina maiestate sese humiliarunt.

Et bene, mea sententiã, ait *ossa humiliata*, & non caro. Peccatores enim carnales nimirum homines, qui carnis delicias semper cõsectati sunt, eamque nimis tenere fouendo ad tartari abyssum deuoluti, ad preces Ecclesie

Plutar. in
problem. Hæ-
licarn. lib. 5.

Esai. 18.

Esai. 50.

clis non exultant cum eius suffragia illis nequeant prodesse. Sed sola ossa, homines in quâ sancti ac mundi contemptores, qui in vasta quadam solitudine penitentiam agentes (Antonios, Paulos, Hilariones, Macarios intelligo) ipsi mundo adeo exsucci videbantur, ut præ macie ex inedia contracta, ex sanguine quædam, ossa & emedullata cadavera viderentur. Deinde ait; *ossa humilitatis*, qui soli humiles, dura inquam illa ac solida ossa, & heroica quadam constantia & virtutibus affirmata, qui nimirum toties geuua corâ diuinæ maiestatis oculis curauerunt, in altero mûdo recreari mereatur; non vero ossa illa superbia & ambitione turgentia, qui sese numquam sub potenti Dei manu humiliare, aut submisisse de seipsis sapere voluerunt.

Elephantorum forma.
Dicuntur Elephantum, vasta illa animalia, quod eorum crura ex vnicò tantum constant ossa, sine vllò nodo, aut articulo, quiq; nunquam crura incuruant, cum semel ad terram prostrati fuerint, non posse se rursus in pedes erigere, atque ita facile in venantium potestatem concedere. At alia animalia, quæ exiguis constant ossiculis, ac varias habent in cruribus vertebrae, easque flexibiles, licet ad terram concidant, leui se negotio iterum subrigunt, seseq; in fugam coniciunt. Id ipsum mihi de damnatis hic dicere liceat: eos nimirum cum instar brutorum Elephantorum hoc in mundo vixerint, ossa & latera continua inarticulataque habentes, & nunquam genua flectere, & ferreum magni Iudicis legibus submittere cor voluerint, si semel ad inferos præcipites ruant, nunquam deinde amplius ad vitam posse resurgere. Sed humiles illos electos, de quibus in Euangelio dicitur: *Sine te paruulos venire ad me*, qui nimirum toties corpus & ossa ad Dei obsequium incurruerunt, quippe si toties coram maiestate eius humiliarunt, licet ad purgatorium usque deciderint, facili negotio posse resurgere, & ad precum nostrarum auditum magna lætitia & exultatione, iuxta Prophetæ verba: *Exultabunt ossa humiliata*, perfundenda.

Hinc factum est, ut veteres illi Patriarchæ semper iuxta Ierosolymam, aut saltem in

Palæstina sepeliri voluerint: spiritu namque Prophetico augurabantur fore, ut post templi illius splendidi exstructionem, sacrificia ibidem ac preces pro mortuis Deo offerrentur: atque ideo haud procul à ciuitate sancta: Ierosalem humari cupiebant, ut scilicet ossa eorum, preces quodammodo audiendo, & Sacrificiorum nidorem odorando, ad meritum participationem exultarent. Ne vero me existimeris fabulas aut nugas vendere, inspicite cap. 50. Genes. & videbitis Patriarcham Joseph lecto ad mortem usq; affixum enixe à fratribus postulantem, diligentem ut sui corporis à morte rationem haberent, neue ossa sua in Ægypto idololatria infami, & in qua nulla mortuorum habebatur ratio, sinerent putrescere, sed secum eadem in terram Chanaan asportarent, in qua tot pro iisdem sacrificia, & victimæ immolari, totaliquando orationes fundi debebant.

Quamobrem Christiani, vnum hoc nostrum hodie ac toto vitæ tempore sit, studium pro fidelibus defunctis feruentissime ad Deum preces effundere, eorumque nullo non tempore memoriam facere. Moueant nos obsecro tormenta & supplicia quibus excruciantur, ut querimoniis eorum aures accommodemus, eorum necessitatibus subueniamus, & re ipsa iam ostendamus, quo eos olim amore, quo affectu fuerimus profecuti. Marcus Tullius tribus potissimum Cicero in de causis nos à Deo conditos asserit: *Non so-*

lum enim, inquit, *nobis nati sumus, sed ortus nostri partem patria, partem parentes, partem sibi amici vendicant*: amici quidem ut diligantur; parentes, ut colantur, patria vero, ut ab hostium incurfu defendatur. Idem mihi quoad defunctorum memoriam dicere non liceat. & sane si parodice eadem verba expressero, sanctius multo & melius mihi videor conclusurus: *Non solum nobis nati sumus, sed ortus nostri partem Ecclesia, partem Sancti, partem sibi mortui vendicant*: Ecclesia quidem, quod nostra vere sit patria, Sancti quod parentum nobis loco fiat; mortui deniq; quod instar amicorum habendi, quodque nostras hodie preces etiam atq; etiam implerent. Igitur quantum in nobis est, eos adiuuemus, ac diuinam misericordiam solli-

sollicitius pro iisdem exoremus, ut nimirum
 o um misereatur, pœnas minuatur, temporis
 spatium abbreviet, nostras orationes eorum-
 que querimonias & lachrymas non respuat,
 denique eas acerbis purgatorij flammis cri-
 piat. Quamobrem toto vitæ tempore sem-
 per pro iisdem Dominum inuocemus, dica-
 tes: *Requiem æternam dona eis Domine, & lux
 perpetua luceat eis.*

Et sane o pater misericordiarum, & to-
 tius consolationis Deus, viutorum ac mor-
 tuorum Iudex æquissime, supplices te ho-
 die die deprecamur, ut captiuarum illa-
 rum virginum lamenta, suspiria, clamores,
 lachrymas benignus exaudias: ac tristes
 creaturarum tuarum gemitus attendas, quæ
 iam à tot annis, tamq; grauitè, & tam atro-
 cibus apud inferos in iustitiæ tuæ carceribus
 suppliciiis excruciantur. Noli quæso ele-
 mentissime ac benignissime Deus aures corû
 questibus ocludere, qui noctes & dies de
 profundis terræ visceribus ad te inclamant,
 ita namque sortem eorum describens Psal-
 mographus ait: *De profundis clamaui ad te
 Domine, exaudi orationem meam; Fiant aures
 tuæ intendentes in vocem deprecationis meæ.*
 Quare age fidelium omnium conditor, eor-
 umque animarum Redemptor, misericor-
 diam & gratiam illis impertire, & veniam
 misericordissimæ pietatis tuæ omnia illo-
 rum peccata exstingue, & vniuersalem o-
 mnium illis delictorum veniam concede, vt
 indulgentiam quam semper optauerunt,
 piis supplicationibus consequantur: & re-
 tris illis carceribus egredientes libertatis æ-
 ternæ compotes efficiantur, ac recta ad bea-
 torum gloriam & requiem sempiternam,
 quam ipse beatitudinis status secum trahit,
 perueniant: ad quam nos Pater, &
 Filius, & Spiritus Sanctus
 perducere dignen-
 tur.

Psalm. 129.

IN FESTO S. MARCEL-
 LI EPISCOPI ET CON-
 FESSORIS.

Potest esse commune de Episcopo aut
 Confessore quocunq;

Partitio.

1. *Quæ dua sint dotes Episcopales.*
2. *De doctrina Episcopali.*
3. *De vita ac virtute Episcopali.*
4. *De delictorum omissione Episcopali.*

Ecce Sacerdos magnus, qui in diebus suis pla-
 cuit Deo. Eccl. 44.

FIGURA.

INter ceteros quos Romana Respubl. tulit
 viros virtute & rerum gestarum gloria in-
 signes ac bello & pace nobiles, non postre-
 mum, meo quidem iudicio, locum obrinet
 magnus ille Marcellus, qui Hannibalæ Italiæ
 incumbentem profigauit, qui tum Consul
 fuit; ac variis in Rempub. collatis beneficiis,
 egregiam virtutis & fortitudinis apud
 posteros famam & nomen est consecutus. Non
 minorem vero laudem mihi cõmeritis vi-
 detur Marcellus Parisiensis, magnus ille Jesu
 Christi athleta, qui toties in vita, non dico
 Hannibalem, sed ipsum diabolum fregit, ac
 superauit: qui quidem non Consul Roman.
 sed Præsul Parisiensis extitit, multis in Rem-
 publ. Christianam meritis celebris, & fidei
 Catholicæ propagatione nobilis. Eius hodie
 vobis elogium hic celebrabo, si sanctissimus
 ille spiritus auxiliij sui zephyro, ac gloriosissi-
 ma Dei mater Maria intercessionum suarum
 flabris cymbulam meam propellere dignen-
 tur. Quare solita eam compellemus salutan-
 di formula.

AVE MARIA.

Apostolus Paulus cum virtutes & quali-
 tates in Episcopo requisitas Timotheo suo
 I. *1. Tim. 3.*
 præ-